

Güləş–Azərbaycan idmanının dünya şöhrəti və öyüncü

Şübhəsiz, qədim və zəngin ənənələrin nəticəsidir ki, Sovet dövründə də, dövlət müstəqilliyimiz bərpa olunduqdan və Azərbaycan idmanının ən yaxşı nümayəndələri Olimpiya oyunlarında vahid komanda şəklində, öz milli bayrağımız altında çıxış etməyə başladıldıqdan sonra da respublikamıza ilk medalları güləş ustaları gətirmişlər. Həm də çox maraqlıdır ki, 1952-ci ildə Helsinkidə, 1996-da ABŞ-ın Atlanta şəhərində xalqımızı olimpiya mükafatları ilə sərbəst üsulla güləşənlər sevindirmişlər–Finlandiya paytaxtında Rəşid Məmmədbəyov, okeanın o tayında isə Namiq Abdullayev.

Fərq yalnız bundadır ki, Məmmədbəyov 72 il əvvəl fəxri kürsüyə Sovet İttifaqının yığma komandasının üzvü kimi yüksəlmiş, Abdullayev isə ilk Olimpiada medalının sevincini müstəqil Azərbaycan Respublikası komandasının tərkibində yaşamışdır. İdman ictimaiyyətimiz də haqlı olaraq, bu iki görkəmli şəxsiyyət haqqında həmişə dərin hörmət və ehtiramla söz açır. Doğrudan da, əbəs yerə demirik ki, yaxşılıq unudulmur. Hər iki güləşçinin ölkə idmanına verdiyi töhfələr milli sərvətimizdir.

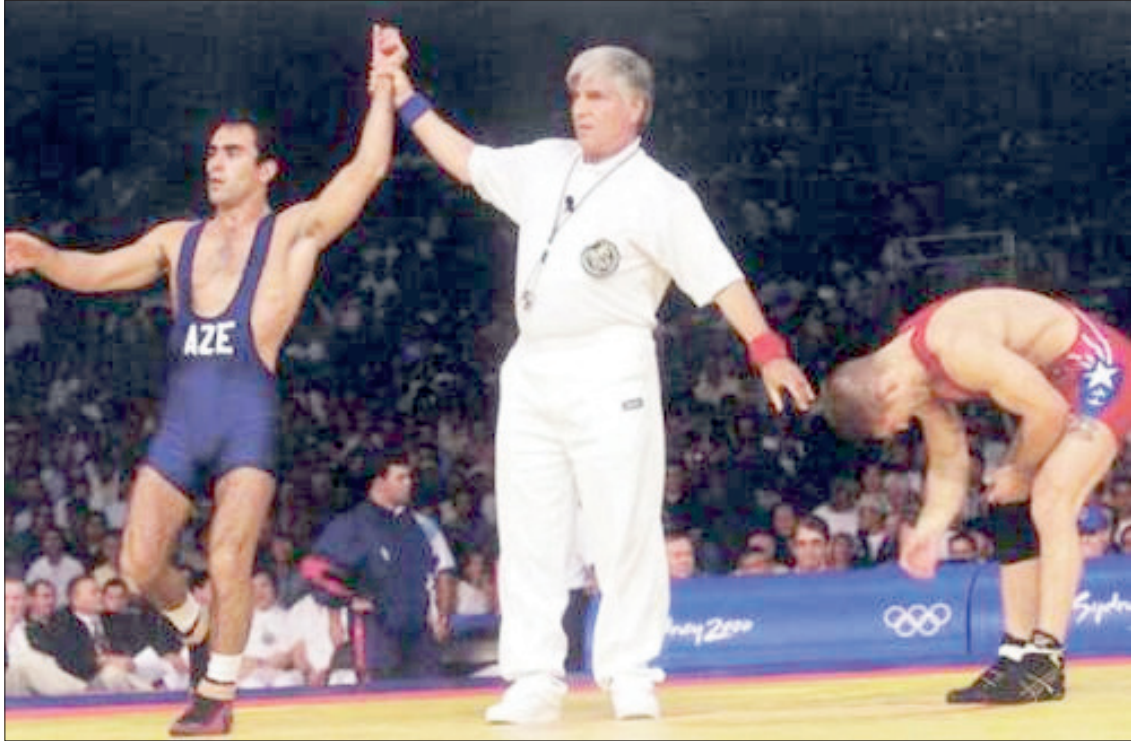
R.Məmmədbəyov Finlandiya paytaxtında 57 kq çəki dərəcəsində onu fəxri kürsünün ikinci pilləsinə aparən yolda beş rəqibini–İran, ABŞ, Macarıstan, Hindistan və İsveçrə güləşçilərini məğlubiyyətlə barışmağa məcbur etmiş və yalnız final görüşündə Yaponiya təmsilçisinə uduzmuşdu.

Həyatla çox tez, cəmi 43 yaşında vidalaşan Rəşid Qarabəy oğlu Helsinkidə qazandığı böyük uğura görə SSR Əməkdar idman ustası adına layiq görülmüşdü və indi idman tarixində olimpiya medalı qazanmış ilk azərbaycanlı kimi yaşayır.

Sərbəst güləşdə Azərbaycanın olimpiya medalları estafetini R.Məmmədbəyovdan qəbul edən N.Abdullayev isə ikiqat qəhrəmanlıq nümunəsi göstərmişdir. O, Atlantada 52 kq çəki dərəcəsində qazandığı gümüş mükafatla kifayətlənməmiş, dörd il sonra Avstraliyanın Sidney şəhərində XXVII Olimpiya Oyunlarında finalda ABŞ təmsilçisi Samuel Hensona qalib gələrək, bu dəfə 55 kq çəki dərəcəsində qızıl medala sahib olmuş, möhtəşəm qələbəsi şərəfinə nəhəng idman sarayında müstəqil Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni səsləndirilmişdir.

Yadımdadır, 1996-cı ildə olimpiyaçılar Atlantadan qayıtdıqdan dərhal sonra Azərbaycan Prezidenti Heydər Əliyev nümayəndə heyətimizi Prezident Sarayında qəbul edib, ölkənin idman şərəfini layiqincə qoruduqlarına görə atletlərə minnətdarlığını bildirdi, Abdullayevin qazandığı və Olimpiadanın yekun cədvəlində respublikamızı 200-ə qədər ölkə arasında 61-ci yere yüksəldən gümüş medalı qızıl mükafata bərabər tutdu, həmin medalın böyük əhəmiyyətini xüsusi vurğuladı.

“Şöhrət” ordenli Namiq Yadulla oğlu Abdullayev hazırda da respublikamızda güləşin daha da inkişafına sədaqətlə xidmət edir, Azərbaycan Güləş Federasiyası İcraiyyə Komitəsinin üzvü

kimi bizim yerlərdə hələ qədim vaxtlardan çox sevilen idman növünün zəngin ənənələrinin artırılması və daha da möhkəmləndirilməsi işinə layiqli töhfələr verir.

N.Abdullayevin Atlanta və Sidney uğurlarından sonra da elə bir Olimpiada olmayıb ki, Azərbaycan güləşçiləri fəxri kürsüdə təbrikləri qəbul etməsinlər. Afina–2004-də yunan-Roma güləşçisi Fərid Mansurovun, London–2012-də sərbəst güləşənlər Toğrul Əsgərov və Şərif Şərifovun ölkəmizə çempion kimi qayıtdıqlarını, Mariya Stadnikin iştirak etdiyi bütün dörd Olimpiya oyunlarında mükafatçılar sırasında yer tutduğunu, Rio-de-Janeyro–2016-da qazanılmış 18 medal-

dan 9-nun güləş ustalarımızın payına düşdüyünü xüsusi qeyd etmək olar.

Yazımız finişə yaxınlaşarkən deyim ki, onu indi qələmə almağımıza, iyirminci əsrin ortalarında və sonunda Azərbaycana ilk olimpiya medallarını güləşçilərin gətirdiyini xatırlamağa Bakıda, Milli Gimnastika Arenasında yenicə başa çatmış Paris Olimpiadası–2024-ə lisenziya xarakterli Avropa olimpiya təsnifat turniri sövq etdi.

Üç gün davam edən və 7 aprel axşamında yekunlaşan yarış əsl güləş bayramına çevrildi. Qitəmizin ən yaxşı xalça ustalarının gərgin görüşləri təkçə iştirakçılara və onların məşqçilərinə deyil, on minlərlə tamaşaçıya da həyəcanlı anlar yaşatdı.

Bakı turnirində Azərbaycanın güləş ustalarının hesabında üç lisenziya var idi. Onlara əvvəlki yarışlarda sərbəst üsulla güləşən Maqomedxan Maqomedov (97 kq), yunan-Roma güləşçiləri Sənan Süleymanov (77 kq) və Həsret Cəfərov (67 kq) sahib olmuşdular. İndi isə “sərbəstlər” Əliabbas Rzadə (57 kq), Hacı Əliyev (65 kq), Turan Bayramov (74 kq), Osman Nurməhəmmədov (86 kq) və Georgi Meşvildişvili (125 kq) bir gündə Azərbaycanı daha beş lisenziya ilə sevindirərək, idmanın bu növündə olimpiya vəsiqələrimizin sayını 8-ə çatdırmışlar.

Amma bu da son hədd deyil. Qarşıda güləşçiləri daha bir sınaq gözləyir. Mayda İstanbulda təşkil ediləcək dünya olimpiya təsnifat turnirində XXXIII Yay Olimpiya Oyunlarına lisenziyaların sayını artırmaq imkanı olacaq. Ümid edək ki, yunan-Roma güləşçilərimizin və qadın komandası üzvlərinin Bakıdakı gözlənilməz uğursuzluğun əvəzini İstanbul xalçası üzərində çıxmaq üçün öz hazırlıqlarındakı çatışmazlıqları aradan qaldıraraq, turniri yüksək idman formasında qarşılamağa ustalıqlı da çatacaq, bacarıqlı da.

Oqtay BAYRAMOV,
Əməkdar jurnalist